

Financováno
Evropskou unií

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou pouze názory autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nenesou odpovědnost.

Projekt EU4GEO — Erasmus+ / Jean Monnet • interní metodický podklad pro učitele

Metodika pro učitele: Závod s časem

Sexta • Blok 3 • Vysokorychlostní železnice a síť TEN-T

Tato metodika shrnuje, jak s materiálem (podcast + tahák + pracovní list) pracovat na jedné 45minutové hodině. Podcast žáky naučí klíčové pojmy (TEN-T, VRT, izochronická mapa) i konkrétní megaprojekty s odůvodněním PROČ, čas ve třídě jde do práce se skutečným nástrojem Chronotrains a do diskuse o tom, proč politické sliby a reálné dokončení stavby děl často celé desítky let. V Kroku 4 žáci navíc totéž ověří v TENtec Vieweru — oficiální mapě sítě TEN-T Evropské komise.

Cíl hodiny

Žák rozumí rozdílu mezi vzdáleností v kilometrech a vzdáleností v čase (izochronická mapa), umí pracovat s nástrojem Chronotrains a dokáže na konkrétním příkladu (Via Vindobona, Krušnohorský tunel) vysvětlit, proč politické schválení megaprojektu neznamena jeho brzké dokončení.

Doporučený průběh hodiny (45 min)

- **0–5 min – Úvod:** Zeptejte se žáků, za jak dlouho si myslí, že se dnes dostanou vlakem z Prahy do Vídně nebo do Berlína. Nechte odhady zaznít bez korekce — vrátíte se k nim po poslechu podcastu.
- **5–12 min – Poslech podcastu:** Pusťte podcast vcelku. Po poslechu krátce shrňte rozdíl mezi pilotním úsekem a celou tratí a mezi politickým schválením stavby a jejím

dokončením.

- **12–30 min – Samostatná práce (Chronotrains):** Žáci projdou Kroky 1–3 pracovního listu — zjistí dnešní dosah z Prahy za 4 hodiny, porovnájí ho se slibem Via Vindobony a zjistí harmonogram Krušnohorského tunelu. Obcházejte třídu a hlídejte, že žáci pracují se skutečnými aktuálními daty z nástroje Chronotrains, nejen s tím, co si pamatují z podcastu.
- **30–40 min – Diskuse „PROČ“:** Rozeberte společně Krok 4 pracovního listu — žáci si v TENtec Vieweru (oficiální mapě sítě TEN-T Evropské komise) nejprve kliknutím na trasu ověří koridor a stav úseku, pak ve vrstvě Projekty/Akce → Akce CEF najdou reálný termín zahájení a dokončení konkrétního financovaného projektu a porovnájí ho s daty z Kroku 2 a 3. Navažte diskusí, proč megaprojekty jako vysokorychlostní železnice trvají od schválení k dokončení tak dlouho a co všechno se musí mezitím stát (výkup pozemků, posouzení vlivu na životní prostředí, financování, stavba).
- **40–45 min – Shrnutí:** Vraťte se k úvodním odhadům a propojte s „chytáky“ z taháku — politické schválení stavby a slibovaný cestovní čas platí až po dokončení celé trati, ne dnes.

Na co dát pozor / časté chyby žáků

- **Záměna schválení a dokončení:** žáci si často spletou, že „bylo schváleno“ znamená „je hotovo“ — zdůrazněte, že mezi schválením a prvním vlakem po trati můžou být i desítky let.
- **Pilotní úsek jako celá trať:** první rychlé úseky do roku 2030 jsou jen část projektu, ne celá vysokorychlostní síť.
- **Podcenění vlivu geografie a místního odporu:** u Brennerského tunelu i Krušnohorského tunelu hraje roli i místní odpor obyvatel (NIMBY), nejen technická náročnost stavby.
- **TENtec je odbornější nástroj než Chronotrains:** jde o oficiální GIS mapu Evropské komise s vrstvami a filtry, ne jednoduchou aplikaci — bez krátké ukázky na tabuli (klik na trasu pro koridor/stav, pak zapnutí vrstvy Akce CEF pro termíny) se v ní žáci mohou ztratit. Náповědu k ovládání mají v taháku.

Rozšíření: Krok 5 — vlastní GIS projekt (doma, 20–25 min)

Žák si k dosavadnímu čtení izochronické mapy Chronotrains sám vyzkouší i tvorbu prostorového záznamu — v Google Earth založí vlastní Projekt, umístí do něj 4–5 měst vlastní vysněné railcesty s popisem dnešního cestovního času u každého úseku a propojí je trasou. Hotový projekt nasdílí odkazem. Doporučeno jako domácí navázání na hodinu, případně jako rozšíření pro rychlejší žáky přímo ve výuce.

Hodnocení

Hodnotí se především schopnost vysvětlit PROČ (proč se cestovní časy liší dnes a v budoucnu, proč stavba trvá tak dlouho), ne přesné zapamatování let a částek. Stačí zkontrolovat, že žák správně použil nástroj Chronotrains a dokázal porovnat dnešní a slibovaný cestovní čas. U Kroku 5 stačí ověřit, že projekt obsahuje všechny značky s popisem a propojující trasu — nejde o test přesnosti, ale o to, že žák nástroj aktivně použil k vlastnímu záznamu.